

GEOGRAFIJA 3

Podunavlje i geografski položaj Srbije

SADRŽAJ

01 Podunavlje i Koridor 7

02 Istorija i delovi Dunava

03 Geografski položaj Srbije

04 Teritorija i granice

Dunavska regija

Prostor neposrednog sliva Dunava, uz Koridor 7.
Zajedno sa Rajnom i Majnom čini glavni vodni put Evrope —
oko 80 % rečnog transporta.

Tranzitivna geografska regija.

DUNAV U BROJKAMA

2.857 km

dužina toka
(posle Volge)

817.000 km²

površina sliva

35.000 km

mreža plovnih
putova Evrope

10

država kroz
koje teče

Deset podunavskih država

Nemačka · Austrija · Slovačka · Mađarska · Hrvatska
Srbija · Rumunija · Bugarska · Moldavija · Ukrajina

Značajne pritoke: Sava, Drava, Tisa, Velika Morava.

Za Srbiju, Austriju, Slovačku i Mađarsku Dunav je osovina razvoja — ruda, energenti, građevinski materijal.

Dunavska komisija osnovana 1948. u Beogradu. Sedište: Budimpešta.

Od limesa do slobodne plovidbe

1. vek — rimski limes, utvrđenja i mostovi
1739. — Beogradski mir, sloboda plovidbe
1856. — Pariški mir, međunarodna reka
Srbija u Pribrežnoj komisiji

HE Đerdap 1

Na Dunavu je 14 hidroelektrana.
Dve su između Srbije i Rumunije.

Đerdap 1 je primer uspešne međudržavne saradnje u drugoj polovini 20. veka.

Međunarodna komisija za zaštitu Dunava — 1998.

Gornje

Švarcvald → Bratislava
Planinska reka.
Kanal Dunav–Majna–Rajna
spaja Atlantik i Crno more.

Srednje

Bratislava → Sip
Najplodniji deo.
Đerdapska klisura spaja
Panonsku i Pontijsku niziju.

Donje

Sip → ušće
Ravničarska reka, meandri.
Delta: Kilijska, Sulina,
Sveti Đorđe.

Najplodniji deo celog sliva

Pšenica · kukuruz · krompir · industrijsko bilje
Voćarstvo i vinogradarstvo na pobrđu

Luke Srbije:

Apatin · Bačka Palanka · Novi Sad · Beograd
Pančevo · Smederevo · Prahovo

Četiri komponente

01

matematičko-
geografska

02

fizičko-
geografska

03

ekonomsko-
geografska

04

političko-
geografska

Polivalentnost · kontaktност · tranzitnost

41°53' N — 46°11' N
18°49' E — 23°00' E

Pužanje po širini: 4°18'

Pužanje po dužini: 4°11'

Razlika lokalnog vremena: 16 min 44 s

Cela Srbija: srednjoevropsko vreme

EKSTREMNE TAČKE SRBIJE

Jug

Restelica

opština Gora
AP Kosovo i Metohija

Sever

Kelebija

opština Subotica

Zapad

Bački Breg

opština Sombor

Istok

Srebrna Glava

Stara planina
1.932 m

Najniža 28 m — ušće Timoka u Dunav
Najviša 2.660 m — Velika Rudoka, Šar-planina

GEOGRAFSKI CENTAR

Selo Drača

Opština Kragujevac

44°01'15" N

20°54'58" E

Ruma leži na 45°00' N.

Balkanska

75,6 % teritorije
na Balkanskom
poluostrvu.
Sever: Sava i Dunav.

Podunavska

Dunav 588 km
kroz Srbiju.
93 % sliva Crnog mora.
Koridor 7.

Panonska

Sever u Panonskoj
niziji.
Otvorena ka
Srednjoj Evropi.

Tranzit i čvorište

Koridor 7 — Dunav, ka Crnom moru
Koridor 10 — Moravsko-varbarska
i Nišavsko-marička udolina
Kanal Dunav—Majna—Rajna —
Severno i Crno more

Regionalna saradnja

CEFTA (2007) — drugi spoljnotrgovinski partner posle EU.
Savet Evrope. Inicijative Jugoistočne Evrope.
Jadransko-jonska inicijativa.

Članice EU u susedstvu:
Grčka · Bugarska · Rumunija · Hrvatska

Ostale države, uključujući Srbiju, na putu ka članstvu.

88.499 km²

Prostor isključive nadležnosti države. Nepovrediva po međunarodnom pravu.

63,3 %

Centralna Srbija

24,4 %

AP Vojvodina

12,3 %

AP Kosovo i Metohija

GRANICE

Osam suseda · 2.361,86 km

Rumunija

547,96 km

Hrvatska

261,71 km

BiH

370,89 km

Crna Gora

249,51 km

Bugarska

360,46 km

Mađarska

174,71 km

S. Makedonija

283,12 km

Albanija

113,50 km